

Cuốn Chiếu Việt Nam

KHI ĐỆ NHẤT MINH THÁO CHẠY

Phần III - Chương 13

"Sao chúng không chết phứt cho rồi!"

Trong vòng hai tuần lễ kể từ ngày mất Ban Mê Thuộc hôm 11 tháng Ba, truy cập hình Mồ hôi ngày chiếu càn nh rút lui từ Tây nguyên về Phú Yên trên quốc lộ 7B, càn nh tức nghẽn thê th m đèo Cheo Reo, tình trạng h n lo n Đà Nẵng. Liên tiếp, h t c đ a này t i c đ a khác. Washington không có d u hi u gì t ra lo ng i. Tổng thống Ford v n ch th s p x p cho ông đi ngh i Ph c Sinh ở Palm Spring (t i u bang Nevada). Năm nay, vì chiếu n s đ ang sôi b ng nhi u nhân viên toà B ch c đã can ông đ ng đi, nh ng ông không nghe. Tr c khi đi, ông quy t đ nh g i t ng Frederick C. Weyand sang Sài Gòn ngày 28 tháng Ba đ th m đ nh tình hình. Weyand là Tham m u tr ng l c quân và t ng là T l nh Quân đ i Hoa k ở Việt nam tr c đây.

Vào th i đi m đó, ch m t ng i dân bình th ng xem tin t c trên đài cũng đ bi t là tình hình Việt nam đ ang đi vào giai đ o n quy t li t. Th mà Tổng thống Hoa k i vi t trong H i ký c a ông (năm 1979) r ng: "Ai cũng bi t là v n đ Việt nam nghiêm tr ng, nh ng xem ra ch ng ai hi u rõ nó nguy ng p đ n ch ng nào".

Trên máy bay Air Force One đi Palm Springs, ông Ford t trên ca-bin xu ng g p đoàn tu t ng, trong đó có ông Rumsfeld, Đ ng lý Văn phòng Tổng thống (bây gi là Tổng tr ng qu c phòng), ông Lan Greenspan, Th ng đ c Ngân hàng Liên bang, và ông Ron Nessen, Ph tá Báo chí. Đ ang khi h trò chuy n, có nhân viên phi hành đoàn t i đ a cho Nessen m t phong bì màu vàng do chuyên viên truy n tin trên máy bay chuy n. Trong phong bì là m t đi n tín: "Đà Nẵng đã th t th ". Nessen đ a cho ông Ford và m y ng i kia đ c. Ford l c đ u! M i ng i không ai nói gì, hoàn toàn im l ng(1).

Tu n cu i tháng Ba, thành ph Đà Nẵng tr n h n lo n. Tổng l n s ng ng i tràn v t Qu ng Tr , Hu , Qu ng Ngãi làm cho dân s t 600 ngàn v t lên m t tri u r i, g n g p ba l n. Đ ng ph đ ng, t c ngh n, c p gi t, súng ng b n b a bãi.

Lậ i nguyậ n rậ a

Đà Nậ ng thậ t thậ vào đứng chậ nhậ t Lậ Phậ c Sinh, ngày 30 tháng Ba. ậ nhà thậ tin lành Lutheran quậ n Arlington (tiậ u bang Virginia), Tậ ng trậ ng quậ c phòng James Schlesinger đã "rậ i ậ ". Hôm đó, phó Giám đặ c CIA, tậ ng Vernon Walters có nói vậ i ông rậ ng Đậ i sậ Viậ t nam ậ Washington (ông Trậ n Kim Phậ ng) vậ a tuyên bậ : "Màn đêm dài đã phậ xuậ ng đậ u chúng tôi, và bình minh sậ không còn hé rậ ng nậ a?"

Schlesinger ngậ m ngườ. Ông thuậ t ậ i vậ i chúng tôi khi phậ ng vậ n ông vào hè năm 1985: "Tôi nghĩ đậ n ậ i cậ a cậ Thậ tậ ng Anh, Winston Churchill, khi ông mô tậ nậ c Pháp bậ i trậ n trong Đậ i chiậ n II. Cậ hai đậ u cùng mậ t thậ m cậ nh đậ u không ậ n lao nhậ nhau. Tôi không trách ngậ i Viậ t nam đã đậ t hy vậ ng vào Hoa kậ . Tôi chia xậ nậ i đậ u thậ ng vậ i hậ ".

Sau khi thậ sát chiậ n trậ ng và hậ p vậ i phía Viậ t nam, tậ ng Weyand trậ vậ báo cáo cho Tậ ng trậ ng quậ c phòng.

Ngày 5-4-1975, đậng khi bay vậ Washington, thì ông đậ c ậ nh đậ i hậ ng bay thậ ng vậ Palm Springs phức trậ cho Tậ ng thậ ng Ford và Ngoậ i trậ ng Kissinger. Nghe thuyậ t trậ cậ a Weyand xong, Kissinger đậ hậ p báo, có Ron Nessen, Phậ tá báo chí Tậ ng thậ ng cùng đậ theo. Trên đậ ng tậ i Trung tâm báo chí, Nessen kậ ậ i ậ i Kissinger nguyậ n rậ a:

"Sao chúng không chậ t phậ t cho rậ i?" Ông ta rậ n lên trong xe, "Đậ u tậ hậ i nhậ t có thậ xậ y ra là chúng cậ sậ ng dai đậ ng hoài ". (Why don t these people die fast?" He moaned in the car. "The worst thing that could happen would be for them to linger on") (2).

Câu nói buậ t miậ ng ra, bậ t chậ t, trong nhậ ng lúc vô ý ậ i thậ ng phậ n ậ nh sậ thậ t hậ n là nhậ ng ậ i tuyên bậ khôn ngoan vậ chính sách, nhậ ng bài đậ n vậ hùng hậ n, nhậ ng câu trậ ậ i đậ n đậ đậ i vậ i báo chí hay ậ i vậ chậ i chuậ t trong hậ i ký.

Năm 1979, có ậ n tôi đậng nói chuyậ n vậ i mậ t anh bậ n Mậ vậ chiậ n tranh Do Thái, Iran. Lúc bàn tậ i Viậ t nam, tậ nhiên anh nói: "Vì sao ông Kissinger ông ậ y tàn nhậ n quá nhậ ?" "Sao anh nói vậ y?" tôi hậ i. "ậ a, anh chậ a đậ c sách cậ a Ron Nessen à?" Tôi vậ i đậ tìm cuậ n hậ i ký tậ a đậ "Đậng sau hậ u trậ ng thì thậ t là khác" (It sure looks different from the inside).

Suy cho kậ , ta thậ y câu nói mà Nessen đã nghe đậ c nó giậ i thích nhiậ u sậ viậ c xậ y ra cho miậ n Nam. Đậ c biậ t là nó giúp trậ ậ i phậ n nào câu hậ i: Tậ i sao Miậ n Nam đã mậ t ậ nhậ vậ y?

Có ba đậ m chiậ n ậ c trong tâm trí cậ a Henry Kissinger:

- Chậ c chậ n là Hoa kậ phậ i đậ t khoát rút hậ t, bậ rậ i Miậ n Nam;
- Chậ cậ n mậ t khoậ ng thậ i gian coi cho đậ c, tậ lúc Mậ rút đậ tậ i lúc sậ p đậ ;
- Khi sậ p đậ thì nên tiậ n hành cho ậ ; vì nậ u cậ sậ ng vậ t vậ mãi là kậ t cho Mậ .
- Lậ p trậ ng Kissinger tậ 1967

Sau khi mậ i viậ c kậ t thúc, Kissinger quy trách viậ c mậ t miậ n Nam cho vậ Watergate. Lậ ch sậ sậ phán xét phân minh nhậ ng chính sách và ậ ch trậ sậ p xậ p cậ a Kissinger. Tuy nhiên, ngay bậ giậ ta cũng đã có thậ khậ ng đậ nh đậ c rậ ng trậ c Watergate, trậ c cậ khi ông Nixon lên làm Tậ ng thậ ng, Kissinger cũng đã chậ ng tin tậ ng gì là miậ n Nam có thậ cậ u vậ đậ c. Vậ y chậ cậ n rút làm sao mà không bậ mậ t mậ t vậ i quậ c tậ là xong. Mang nậ a triậ u quân vào mà ậ i thua thì không ậ n. Là ngậ i ậ a viậ n đậ n ậ ch sậ , có ậ n ông nói đậ n kinh nghiậ m cậ a Pháp khi bậ sa ậ y ậ thuậ c đậ a Algeria, sau chiậ n tranh Đậng Đậ ng:

"Ông de Gaulle đã làm đậ c cái gì cho nậ c Pháp ậ Algeria? Ông ta đã muậ n bậ nậ c này mậ t cách nào đó đậ cuậ c triậ t thoái đậ c coi nhậ là do mậ t chính sách (chậ không phậ i là bậ t buậ c phậ i bậ), giúp cho Pháp còn giậ đậ c phậ n nào phậ m giá cậ a mình... Đó là thành quậ ậ n lao cậ a ông, chậ không phậ i kậ t quậ thậ t sậ cậ a cuậ c chiậ n nhậ thậ nào..."(3).

1967

Giậ i pháp "Mậ đậ n phậ ng rút ra khậ i miậ n Nam" là tậ tậ ng Kissinger đã nuậ đậ ng tậ lâu.

Ngày t 1967 khi m&i b&t đ&u ti&p c&n v&n đ& Vi&t nam v&i t& cách là m&t t& v&n không chính th&c c&a Chính ph& Johnson, ông đã bí m&t liên h& v&i Hà N&i qua trung gian c&a hai ng& i Pháp là ông Herbert Marcovich và Raymond Aubrac. Hai ng& i là ch& quen bi&t v&i H& Chí Minh t 1946 lúc ông H& đi h&p H&i ngh& Fontainebleau (4). L&p tr&ng c&a Kissinger là chi&n tranh Vi&t nam ch& có th& gi&i quy&t b&ng gi&i pháp "m&t th&i gian coi cho đ&c" (a decent interval).

Tác gi& David Landau, ng& i nghiên c&u chi&n l&c c&a Kissinger đã vi&t l&i trong cu&n "Kissinger: S& đ&ng quy&n l&c (Kissinger: The Use of power), nh& sau:

"Kissinger cho r&ng gi&i pháp duy nh&t c&a Hoa k& năm 1967 là dùng chính sách "m&t kho&ng th&i gian coi cho đ&c". Nói cho đ&n gi&n h&n, chính sách đó nghĩa là s& s&p đ& c&a Chính ph& mi&n Nam – đi&u ông cho là r&t có th& x&y ra n&u không ph&i là b& bu&c s& x&y ra - ph&i đ&c c& tr& hoãn trong m&t th&i gian k& t& lúc Hoa k& tri&t thoái đ& Washington kh&i b& ch& trích là đã không b&o v& Đ&ng minh c&a mình.

Nh& v&y, đi&u quan tr&ng chính y&u c&a cu&c chi&n v&n đ& phe nào s& cai tr& mi&n Nam - th&c ra ch& là m&t đ&i m& không đáng đ& ý. Đi&u quan tr&ng không ph&i là có nên hay không nên tri&t thoái mà là tri&t thoái nh& th& nào và bao gi& " (5).

1968

Năm 1968, khi chi&n tranh đang leo thang m&nh, T&ng th&ng Johnson chán n&n, quy&t đ&nh không ra tranh c& nhi&m k& hai. Lúc đó, Kissinger đang làm t& v&n cho ông Rockefeller, Th&ng đ&c ti&u bang New York, đ& ông này ra tranh c& v&i ông Nixon trong ch&c &ng c& viên T&ng th&ng c&a đ&ng C&ng hoà. Kissinger cho r&ng n&u có m&t gi&i pháp m&i cho chi&n tranh Vi&t nam thì ch&c Rockefeller s& đ&c đ&ng l&a ch&n. Vài tu&n tr&ng c& khi tháp tùng ông th&y đi h&p đ&ng t&i Miami vào tháng 8, ông đã so&n ra m&t đ& ngh& v& Vi&t nam đ&ng t&i trên c& m&t trang qu&ng cáo c&a t& New York Times. Gi&i pháp đó g&m b&n đi&m:

M& đ&n ph&ng rút 75.000 quân;

Thi&t l&p m&t l&c l&ng qu&c t& giám sát hoà bình;

Sau đó, M& rút h&t; r&i đ& cho hai phía Vi&t nam hoà h&p hoà gi&i v&i nhau.

75.000 quân ch& là b&c đ&u đ& t&o ra m&t h&ng đi.

1969-1970

Ngày 20 tháng Gi&ng, 1969, ông Nixon nh&m ch&c T&ng th&ng và đ&n vào Toà B&ch &c. Kissinger chính th&c tr&n C& v&n an ninh.

Ngày b&n tháng Tám, 1969 ông b&t đ&u đàm phán sau h&u tr&ng v&i B&c Vi&t. Phiên h&p đ&u tiên gi&a Kissinger, Xuân Thu& và Mai Văn B& đ&c t& ch&c & căn nhà Jean Sainteny t&i ph& sang tr&ng Rue de Rivoli. M&t đàm kéo dài đ&c trên ba năm.

Đang khi th&ng thuy&t v&i B&c Vi&t v& vi&c rút quân, M& ti&p t&c rút, ngày càng mau. T& m&c cao nh&t là 537.000 ng& i lính vào đúng lúc b&t đ&u m&t đàm, M& đã rút 312.000 ch& còn 225.000 vào tháng B&y, 1971.

Nh& v&y là đã rút đ&c trên n&a s& quân r&i, nh&ng cũng m&t hai năm. Làm sao rút h&t s& còn l&i cho nhanh h&n?

Kissinger li&n c&u c&u s& giúp đ& c&a Trung C&ng.

Hai m& i b&y năm sau ngày Mi&n Nam s&p đ&, t& báo New York Times ngày 28 tháng Hai, 2002 v&a ti&t l& chuy&n đ&ng tr&i: ngày t& cu&i hè 1971, Kissinger đã nói cho Trung C&ng bi&t l&p tr&ng th&c s& c&a Hoa k& v& v&n đ& rút quân.

Trong m&t bài t&a đ& "Tài li&u (v&a có) đã đ&i ch&i v&i Kissinger v& chuy&n vi&ng thăm trung qu&c c&a ông năm 1971", Ký gi& Elaine Sciolino cho bi&t n&i dung tài li&u m&i đ&c gi&i m&t do National Security Archive đ&a ra g&m có biên b&n cu&c h&p ngày chín tháng B&y, 1971 gi&a

Kissinger và Chu Ân Lai.

Trong buổi họp, chính Kissinger đã cho Chu biết chi tiết về sự thay đổi cơ bản của chính sách Hoa Kỳ đối với Đài Loan, đồng thời lý sự rằng họ cần Trung Quốc giúp chấm dứt chiến tranh Việt Nam. Ông ta nói với ông Chu: "Dù có thế nào thuyết hay không thuyết với Bộ C Việt đi nữa, rồi chúng tôi cũng sẽ rút quân - một cách đơn phương". (6)

"Rút càng nhanh bỏ lốt đi càng lốt"

Khi Stanley Karnow, nhà sử học về Việt Nam, đồng tác giả và tin này, ông nói: "Không còn nghi ngờ gì nữa là từ lúc tuyến chiến tranh viên vòng sẽ bẻ (của ông Công hoà) hồi tháng Ba, 1968, lập trình (của Nixon) vẫn luôn luôn là "hoà bình và danh dự". Vậy mà khi đến Trung Quốc, Kissinger lại nói "Kể cho chúng tôi là sẽ rút đơn phương".

"Đơn phương" là điểm chính, và đây là điểm mà tôi đi với tôi" - ông Karnow kết luận (7).

Rõ hơn nữa, cũng theo tài liệu mà này, Kissinger còn nói với Chu Ân Lai:

"Lập trình của chúng tôi là sẽ không duy trì bất cứ Chính phủ nào ở miền Nam cũ, và nếu như Chính phủ miền Nam không đồng ý chấp nhận những điều kiện này, thì khi quân đội chúng tôi rút đi càng nhanh, nó sẽ bỏ lốt đi càng lốt. Và nếu nó bỏ lốt đi sau khi chúng tôi rút, chúng tôi cũng sẽ không can thiệp nữa" (8).

1972

Một năm sau đó, đến tháng Bảy, 1972, Mỹ đã rút hầu như toàn bộ quân đội ra khỏi Miền Nam. Số quân còn lại chỉ còn 45.000. Số phận rồi, chúng ta làm sao cho bước cuối cùng được trôi chảy. Đó là làm thế nào để có một Hiệp định đình chiến là tốt đẹp nhất.

Tại những cuộc đàm phán, Kissinger đã nhượng bộ hoàn toàn về vấn đề này: Mỹ sẽ rút đi hết và quân đội Bộ C Việt ở Miền Nam (9).

Ngày 10 tháng 10, ông sang Sài Gòn làm áp lực bất hợp pháp nhậm chức pháp đình chiến "da beo": ai ở đâu cũng ở đó.

Ngày 26 tháng 10, Kissinger gây chấn động khi tuyên bố "Hoà bình đang trong tầm tay" (Peace is at hand).

1973

Kissinger đã thành công trong việc quy kết về đơn Việt Nam này trong nhiệm kỳ đầu của Tổng thống Nixon như ông muốn. Chỉ có hai ngày: ngày 20 tháng Giêng năm 1973, Nixon chấp hành nhiệm kỳ hai, và ngày 23 tháng Giêng, Kissinger đã cùng Lê Đức Thọ ký kết vào bản Hiệp định đình chiến. Hiệp định Paris ký xong, ông Nixon lên truyền hình tuyên bố: "với kết quả đáng ngạc nhiên... lòng kiên trì của ông bà đòi hỏi lập trình đòi cho bằng được một hoà bình với danh dự đã giúp thực hiện được hoà bình với danh dự"(10). Báo cáo thành tựu ngoại giao cho Quốc hội năm này, Nixon viết: "Thật là cần thiết để ta đi tới giải pháp mang lại một khuôn khổ cho miền Nam VN được thực thi quy định quy kết của mình"(11).

Còn Kissinger: "Chúng tôi đã quy kết tâm làm hết sức có thể để giúp cho Sài Gòn được phát triển trong an ninh và thịnh vượng, và để họ có thể trở nên tự tin trong bất cứ cuộc tranh chấp chính trị nào"(12).

"Một kho tàng thiên tài coi cho đơn c"

Như trình bày của Charles de Gaulle giải quyết về Algeria, thì Kissinger cho rằng ông đã giải quyết thiên tài cho Mỹ: "có để rồi, cần Hoà bình, cần Danh dự". Thế là xong, không cần để ý tới kết quả ra sao. Sau ngày miền Nam sụp đổ, những người đã đặt câu hỏi về vấn đề "Một kho tàng thiên tài coi cho đơn c" trong lịch trình của Kissinger. Trong tập hồi ký dài viết từ năm 1979 với tựa đề "Những năm tại Tòa Bạch Ốc" (The White House years), ông đã dành thời gian một phần ba (492 trang) để giải thích những khó khăn và thành quả của ông về Việt Nam. Ông viết rằng Việt Nam đã cho ông một cơ hội để đơn phương cho quốc gia đã cứu gia đình ông (khỏi bàn tay của

Hitler): "Tôi nhìn thử y vai trò củ a tôi là giúp cho quử c gia đã nhử n tôi làm con nuôi". Vử giử i pháp hoà bình cho Viử t nam do ông mang lử i, ông quử quyử t: "Chúng tôi đã đi tìm không phử i chử mử t khoử ng thử i gian trử c khi sử p đử , nhử ng mử t nử n hoà bình lâu dài và danh đử "(13).

Đó là luử n điử u cho công luử n và cho lử ch sử . Bên trong hử u trử ng thì lử i khác.

Ta hãy nghe ông John Ehrlichman, Đử ng lý Văn phòng củ a Tử ng thử ng Nixon thuử t lử i trong cuử n hử i ký "Nhân chử ng củ a quyử n lử c: Nhử ng năm thử i Nixon" (Witness to Power, The Nixon Years)

Ngày 24 tháng Giêng, 1973, chử mử t ngày sau khi Kissinger ký vào bử n Hiử p đử nh và vử tử i Washington, Ehrlichman gử p ông ử trử c phòng Lincoln trong Bử ch Cung, có hử i: "Theo ông, miử n Nam VN có thử còn tử n tử i đử c bao lâu nử a?"

"Tôi nghĩ rử ng nử u hử may mử n thì đử c mử t năm rử i," Kissinger đáp lử i (14).

Ehrlichman viử t thêm: "Sau này, khi xem đử n phim trử c thử đử n bử c nhử ng ngử i Mử hoử ng hử t trên óc toà đử i sử Mử ử Sài gòn lúc quân đử i Bử c Viử t đử ng tử n gử n, tôi nhử lử i ử c tính có tính cách cay đử c (cynical) nhử ng chính xác củ a ông Kissinger". Ehrlichman bình luử n: "Trong hử i ký củ a mình, Kissinger đã viử t là sau khi ký tử t vào bử n Hiử p đử nh Paris "Tôi thử y bình an trong lòng, chử ng vui cũng chử ng buồn"; nhử ng tôi (Ehrlichman) tử hử i làm sao ông ta có thử nghĩ nhử vử y đử c?"

Bàn vử chiử n lử c củ a Kissinger, hai anh em phóng viên nử i tử ng Marvin Kalb và Bernard Kalb là nhử ng ngử i đã theo sát ông bao nhiêu năm, đã tử t lử :

"Ông ta tin rử ng điử u tử i đa có thử củ u vử đử c cho viử c dính líu củ a Mử vào Viử t nam là "mử t khoử ng thử i gian coi cho đử c", tử lúc Mử rút quân đi và khử nửng Cử ng sử n thôn tính miử n Nam. Dù trong khử nửng tử t nhử t cho Viử t nam, không gì có thử bử o đử m đử c quá ba tử i bử n năm" (15).

Ngử i tiên tri

"Mử t khoử ng thử i gian coi cho đử c" đã bử t đử u tử khi Mử rút hử t quân ra khử i Miử n Nam.

Quân đử i Mử gử i ngày 29 tháng Ba, 1973 là ngày "X củ ng 60" (X plus 60), nghĩa là ngày thử 60 kử tử khi đửnh chiử n. Đó là hử n chót đử Nixon rút hử t quân ra khử i Viử t nam. Tử i phi trử ng Tân Sử n Nhử t, mử t toán lính Mử khoử ng 50 ngử i đử ng nghiêm chử nh làm lử chào củ . Tử ử ng loa, mử t sĩ quan đử c nhử t lử nh: "Bử Tử lử nh Yử m Trử Quân Sử Viử t nam (MACV) tử giử phút này đã hử t hoử t đử ng, và sử mử nh cũng nhử chử c nửng đã đử c chử đử nh lử i". Mử t vử binh tử n lên, mang lá củ MACV vử i huy hiử u mử t thanh gử m quay ngử c lên. Nhìn Đử i sử Bunker và tử ng Weyand, tử lử nh củ i cùng củ a Hoa kử , anh ta củ n thử n củ n lá củ lử i, đử gử n vào mử t cái bao trông nhử bao đử ng đử đánh gửn, đử a lên máy bay. Phi củ củ t cánh hay vút ra Biử n Đửng. Toán lính đó là nhử ng ngử i củ i cùng củ a đoàn quân trên mử t nử a trử u tham chiử n ử Viử t nam. Sử còn lử i, 159 ngử i chử là đử gác toà đử i sử và 50 nhân viên văn phòng Tuử viên quử c phòng DAO (16). Cùng lúc đó, 67 tù binh Mử , nhứm củ i cùng củ a tử ng sử 595 tud binh đử c chử tử sân bay Nử i Bài, Hà Nử i tử i phi trử ng quân sử Mử Clark Field ử Phillipines.

"Mử t khoử ng thử i gian coi đử c" đã bử t đử u tử hôm đó, ngày 19 tháng Ba, 1973.

Và đứng hai năm sau, cũng ngày 29 tháng Ba, 1975, quân đử i Bử c Viử t tử n vào Đà Nử ng. Trên thử c tử mử t khoử ng thử i gian coi đử c đã kử t thúc. Nhử vử y ngoài tài ba lử i lử c, Kissinger còn là mử t nhà tiên tri!

Đử hử t cho Watergate

"Nử u không có sử sử p đử củ a quyử n hành pháp vì vử Watergate, tôi tin rử ng chúng ta có thử thành công". Kissinger bào chử a (17).

Trong cuử n "Kử t thúc chiử n tranh Viử t nam" (Ending the Vietnam war). Kissinger tử p tử c cho rử ng Watergate đã làm ông Nixon suy yử u, không còn sử c mử nh đử ép bử c viử c thử c thi Hiử p

đệnh Paris nả a. Hửn nả a vì quyễn lửc hành pháp không còn mả nh nên Quửc hửi đã cử t giử m viễn trử cho Miễn Nam (18).

Hai lý do Watergate và Quửc hửi cử t viễn trử chử c chửn đã là hai yửu tử quyễ t đệnh. Tuy nhiên, rõ ràng là lửp trửng bử rửi Miễn Nam thì ông đã có trử c cử Watergate. Rửi sau Watergate, lửi sao khi thửy Quửc hửi bử t đử u cử t viễn trử, cử ông lửn Nixon đã không biễn hử cho Miễn Nam trên căn bử nhửng cam kử t? Tửi lúc gửn sử p đử, Kissinger lửi còn chửi đi là chửng có cam kử t bí mử t nào cử.

Ngoài ra Kissinger còn đem mử t lý do khác đử giửi thích viử c Quửc hửi Mử cử t quân viễn. Đó là vì hử đã bử "ử o tửng vử hoà bình" (illusion of peace). Có hoà bình và danh đử rửi đửu có cửn thêm quân viễn. Nhửng ai là ngửi mang lửi ử o tửng cử a "hoà bình và danh đử?"

Chử c chửn rửng dù Kissinger có giửi thích kiử u nào đi nử a, các sử gia sử còn nghiễn cử u vử lâu vử dài tiễn trửnh cử a giửi pháp Viễ t nam. Cho đửn nay, có nhửng vửn đử vử đử nhử t, đử nhử thử chiễn cũng còn đửng đử c mử xử. Chiễn tranh Viễ t nam là mử t mửng đen tửi trong lử chử sử nử c Mử.

Lúc quyễn lửc mả nh nhử t

Hiửp đửnh Paris đử c ký kử t vào lúc ông Nixon mả nh nhử t, lúc nhiử u quyễn lửc nhử t. Nhân dân Hoa kử hoan nghễnh thành quử lửn lao cử a ông trong viử c phát triễn quan hử t đửp vửi Trung Cửng và Nga Xô. Chúng tôi còn nhử buửi sáng ngày 18 tháng Hai, 1972 đã hửi hửp đón chử lúc Nixon tửi đử t Trung Cửng. Cửnh phi cử Air Force One đứp xuễng phi trửng Bửc Kinh vào mử t ngày mùa đứng giá lửnh sao thửy bí ửn đửn thử". Hửu nhử huyễn thoửi.

Rửi tửi nhửng cuử c hửp thửng đửnh ử Moscow làm hoà đử u quan hử (détente) giử a Mử và Nga, đi tửi Hiửp ửử c tái giử m vũ khí chiễn lử c SALT. Cuửi cùng là giửi quyễ t chiễn tranh Viễ t nam. Tranh cử cho nhiử m kử hai, Nixon đửi thửng (xem (Chửng I). Tử Âu sang Á, tiễng tằm ông lửng lửy. Khi đứng quang nhiử m kử hai vào ngày 20 tháng Giễng, 1973, Tửng thửng Nixon đã lên tửi tủy t đửnh danh vửng.

Hiửp đửnh Paris đử c ký vào chính lúc này (hai ngày sau khi Nixon đứng quang), lửc là vào lúc quyễn hành cử a vử Tửng thửng đửnh cao nhử t. Trong thử c tử, Hoa kử là mử t trong hai tác giử chính cử a Hiửp đửnh Hoa kử ký kử t, sau đó lửi tử chử c mử t hửi nghử quử c tử đử xác đửnh giá trử cử a nó. Trong đử u kiễn nhử vửy mà mử t Hiửp đửnh cũng đã không duy trì đử c thì khi Hoa kử ký kử t nhửng Hiửp đửnh khác, sử bửn vửng cử a chúng sử ra sao? Thử t lử lửng: trong các vửn thử (nhử trích đửn ử trong Chửng 3 và 4) trử c khi ký kử t, cũng nhử nhửng tuyên bử sau đó, Nixon-Kissinger đã giửi thích nhiử u lửn rửng Hiửp đửnh Paris sử giửp Miễn Nam tửn tửi nhử thử nào, thử mà ử hửu trửng, nhử đã trích đửn trên đửy, khi vử a ký xong, Kissinger đã nói vửi Haldeman là "nử u may mửn thì Miễn Nam sử tửn tửi đử c mử t năm rửửi". Nhử vửy, làm sao ông có thử đử hử t cho Watergate đã làm cho Nixon suy yử u nên không giửp cho Miễn Nam đử c nử a? Nixon chử bử t đử u có đử u hiử u đứnh đửp tửi vử Watergate vào tháng 4-1973. Sáu tháng sau đó, vào tháng 10-1973, ông còn đử mả nh đử lửp mử t cử u không vửn tiửp cử u cho Do Thái, quy mô hửn cử cử u không vửn tiửp cử u Berlin.

Thửi gian sau, tuy Nixon có lo lửng bửi rửi thử t, nhửng vửn còn nhiử u quyễn lửc. Ông chử yử u đi tử 1974 và tửi Hẻ năm đó thì mửi thử c sử tê liử t.

Rửi tửi Tửng thửng Ford, đửu có đứnh lửu gì đửn Watergate mà cũng đử cho Quửc hửi cử t gửn hử t viễn trử cho Viễ t nam cũng hoà?

Sử p đử vử yử u kửm

Ngoài Watergate, Kissinger còn sử đửng mử t lý lửn rử t tinh vi khác. Tuy rửng không bao giử đử t vửn đử mử t cách rõ ràng, có hử thửng, nhửng bửng cách đứnh giá thửp con ngửi Viễ t nam, ông giứn tiửp biễn minh cho nhửng hành đửng cử a mình.

Hửn mửt thág sau ngày miửn Nam sửp đử, trong mửt buửi nửi chuyửn tửi Hiửp Hửi Nhửt Bửn ở New York (16-8-1975), Kissinger bình luửn vửi cuửc chiửn Viửt nam: thửt bửi là vì miửn Nam thửu ý chí chiửn đử: "Nhửng cử gửng tử bên ngoài vào cũng chử có thử là bử tửc chử không thử tửo ra đử c nhửng cử gửng và ý chí chiửn đử cho ngửửi trong nửc" (19).

Thửt đửng là chử có thử bử tửc thử. Nhửng có chiửn tranh nào mà Mử đã nhửng tay vào vửi tử m mửc nhử ở Viửt nam rửi đửn khi kửt thửc lửi đửn phửng ng rửt đử? Và rửt nhanh nhử vửy?

Rửi cửt hửt viửn trử? Ở Áu chửu, sau khi thửng trửn trong Thử Chiửn Hai, Mử đứng quân lửi, và cừn kửo dài tửi ngày nay. Chửng trửnh Marshall đử c thửt lửp đử tái thửt Áu chửu.

Lửi cừn chiửn tranh Trửu Tiên. Nó đã kửt thửc tử 1952 mà cho tửi bửy giử, vửn cừn 50 ngửn lửnh đứng vử tuyửn 38.

Coi thửng ngửửi Viửt nam là tâm trửng thửng xuyửn cử a Kissinger. Trong mửt bử a ỏn trử a vửi cỏc phứng viửn cỏc bỏo TIME Và FORTUNE ngày 29 thág Chửn, 1972, ỏng nhửn xẻt:

"Vửn đử cử a chửng ta vửi ngửửi Viửt nam là bên nào cũng cho là mình đứng thửng; và khoan hửng chửng hử là đử c tửnh cử a hử ..."

"Ngửửi Viửt nam là mửt giửng ngửửi kử tửnh, bửng bử nh, và đứ nghi" (20).

Nửi vử sử bửng bử nh, có lửn ỏng Thiửu kử lửi mửt chuyửn buửn cửửi. Sau khi làm đử trử đử giúp Nixon thửng cử thág 11 nửm 1968, Kissinger đử hửp vửi tỏn Tửng thửng lửn đử tiên ở đử o Midway vào thág Sỏu, 1969. Lửc đử u, ỏng Thiửu đử c thỏng bỏo rửng vì là chử nhửn Nixon sử tửi trử c đử tiửn ỏng tửi phi trửng. Nhửng khi ỏng tửi nửi, máy bay Nixon cừn cỏch xa Midway tửi 15 phửt. Lửc ỏng bử c vào phứng hửp thử y bửn cỏi ghử đã đử c xửp sửn cho hai Tửng thửng và hai phử tỏ (Henry Kissinger và Nguyửn Phử Đử c). Cỏi ghử thử tử cao hửn và chử đử a lửng lửn hửn, đứnh cho Nixon. Ỏng Thiửu vử a buửn cửửi vử a tử c. Không nửi gì, ỏng lửng lửng đử sang phứng ỏn bên cử nh, xỏch mửt cỏi ghử cũng chiửu cao, bử xuửng rửi ngửi đửi đửn vửi Nixon. Sử sửp xửp này giửng nhử mửt cử nh trong phim cử a Chaplin, "Nhử đử đử c tẻi" (The Great Dictator): Hitler ngửi trửn mửt ghử cao nhửn xuửng Mussolini ngửi ghử thửp hửn. Ỏng Thiửu nửi: "Sau này tửi đử c mửt ngửửi bửn Mử kử lửi là Kissinger đã chửng bỏo giử "tửn rửng Thiửu là cừn ngửửi nhử vửy".

Đử c kử tửp hửi ký Kissinger viửt nửm 1979, ta thử y ý nghi cử a Kissinger vử đử c tửnh ngửửi Viửt không lử y gì làm kỏch quỏn. Ỏng đã bử c lử ra ở nhửu chử. Nửi đứ chửng tửi chử ghi lửi mửt sử trang đử đử c giử nghiửn cử u thửm.

Viửt vử nhửng tranh cỏi giử a mình vửi ỏng Thiửu lửc hoỏ đứm Paris, Kissinger đã phử phỏn (đử tiửn trỏ cử u, tửi ghi ngay sử trang cử a cuửn hửi ký "The White House years" sau mửi cử Kissinger viửt):

"Phửng phỏp cử a ỏng ta thửt là đửng Viửt nam mửt cỏch đứng ghẻt."(trang 1034);

"Sử đứ nghi không lỏnh mử nh cử a ỏng ta là mửt đử c tửnh quỏ tửnh tửy cử a ngửửi Viửt nam".

(trang 1034);

"Vỏ ỏng Thiửu đã làm cho chửng tửi bửi rửi hửn nử a bửng cỏch ỏp đửng thử đửn lửng trỏnh mà ngửửi Viửt nam thửng đứnh cho ngửửi ngoỏi". (1322);

"Lỏo xử c là áo giỏp cử a kử yử; nó là mửt phửng cỏch đửm lửi cỏn đử m khi phửi đửi đửn vửi sử hoửng sử cử a chửnh mình. Nhửng bửy giử tửi mửi thử y rử đử u này hửn trử c kỏi. Hửi thág Chửn 1972, phỏ Viửt nam - Đửng minh cử a chửng ta - đã làm tửi uửt ở c bửng lửi ngửửi Viửt nam thửng đử đứnh hử đửi thử to cừn hửn hử". (1327);

"Ỏng Thiửu chửng bỏo giử bửn cỏi vử quỏn niửm. Thay vào đứ, ỏng ta đử u tranh theo đứng cũng cỏch Viửt nam: giỏn tiửp, quỏn cỏ, bửng phửng phỏp làm cho đửi phửng mửt nhỏi hửn là làm sỏng tử cỏng viửc, lửn lửn chỏm chỏch mà không đử thửng vào vửn đử - cỏi phửng phỏp mà quỏ bỏo nhửu thử kử, ngửửi Viửt nam đã đứnh đử bử gử y tửnh thửn ngoửi bỏng trử c khi

đánh bđi đđi phđđng đ mđt trong nhđng trđn tđn công anh hùng cđ a hđ". (1368);
"Thđ nhđng, chđng ngđđi Viđt nam nào, cđ Bđc đđn Nam, tin rđng tđ tín, tin tđđng, hay tình bđn là đđi u quyđt đđnh. Hđ đđ sđng thoát đđđc ngođi bang qua bao nhiêu thđ kđ không phđi là do tin tđđng mà là do vđn đđng mánh khoé". (1368).

Sau khi cuđn hđi ký cđ a Kissinger đđđc xuđt bđn (1979), mđt tđp chí Đđc, tđ Der Spiegel có phđng vđn đđng Thiđu (ngày 1-12-1979).

Der Spiegel: "Ông Kissinger sau cùng đđ cđm thđy rđng sđ giđn đđ mđt cách bđt đđc (impotent rage) là cái mà ngđđi Viđt nam luôn luôn dùng đđ hành hđ đđi phđđng mđnh hđn mình", ông trđ đđi thđ nào vđ nhđng nhđn xét trong Hđi ký Kissinger?"

Ông Thiđu: "Tôi không muđn trđ đđi ông ta. Tôi cũng không muđn bình luđn vđ ông. Ông ta có thđ bình luđn vđ tôi, tđt hay xđu, thđ nào cũng đđđc. Tôi chđ muđn bàn đđn cái gì thđc sđ đđ xđy ra giđ a Hoa kđ và Miđn Nam Viđt nam".

Der Spiegel: "Ông có cho ông ta lý do gì đđ bình luđn vđi mđt giđng xúc phđm nhđ vđy không?"

Ông Thiđu: "Có thđ là ông ta đđ ngđc nhiên phđi đđi đđch vđi nhđng ngđđi thông minh và có khđ năng. Có thđ là tđ mđc cđm tđ tôn".

Chđ trích cá nhân ông Thiđu (và con ngđđi Viđt nam) nhđ vđy mà năm năm sau sđp đđ, Kissinger còn có thđ viđt cho rđng: "Cuđn sách cđ a tôi đđ không ngđt ca ngđi sđ can đđm, tđ tđđng đđng đđn, và công nhđn rđng, trong thđc chđt, Ngđi đđ đđng" (xem cuđi chđđng 13 và Phđ đđc D).

Kđt thúc phđi cho mau đđ

Chđ có chiđn đđđc "kđt thúc cho mau đđ" mđi giđi thích đđđc câu hđi then chđt: tđi sao tđt cđ nhđng cam kđt mđt giđ a Tđng thđng Nixon và Tđng thđng Thiđu đđ đđđc giđu thđt kđ. Kđ cđ nhđng viên chđc có trách nhiđm trđc tiđp vđ Viđt nam nhđ các Tđng trđđng ngođi giao, quđc phòng thđi Nixon và thđi Ford cũng không ai biđt gì. Đđn chính Tđng thđng Ford cũng bđ bđng bđt. Phđi kín nhđ vđy thì tđi lúc kđt thúc mđi làm thđt nhanh đđđc, hđt bàn cđi.

Vđ nđu không kđt thúc cho mau đđ là rđt kđt! Đđn giđn mà nói: ví nhđ ta đđi xem kđch, nđu đđi lúc hđ màn mà giđy kéo màn đđi bđ rđi thì tình trđng sđ nhđ thđ nào? Tđt nhiên ngđđi kéo màn sđ cđ phđi loay hoay, kđch sĩ đđđn xong rđi mà chđ a lui vào đđđc, sđn khđu đđn xđn, màn mđi làm sao mà trình đđđn? Chđ rđp sđ mđt uy tín.

Năm 1975 là năm Kissinger có đđch trình mđi, đđu tiên mđi. Đđi là năm Tđng thđng Ford sđ a sođn ra đđng cđ Tđng thđng năm 1976. Đđch mđi cđ a ông gđm nhiđu công tác khđn trđđng:

- Vđi Nga Xô: thđc hiđn cho đđđc chính sách détente (hoà đđu);
- Vđi Trung Quđc: mđ rđng quan hđ ngođi giao đđ có thđ mđnh vđi Nga Xô;
- Vđi Âu châu: quay đđi vđi quan niđm cđ a Jean Monnet tđo đđng lên mđt "tam giác vàng" gđm Tây Âu, Mđ và Canada;
- Vđi Nhđt: tái đđp quan hđ tđt đđp đđ mđt tđ khi Mđ bđt tay Trung Cđng năm 1971 và viđc phá giá đđng đđ la năm 1972; và
- Rđt khđn trđđng là viđc dàn xđp vđi hai phe Do Thái- A Rđp đđ vđn hđi hoà bình.

Vđi vđy nhđ ông đđ nguyđn rđ a, "đđi u tđ hđi nhđt có thđ xđy ra là bđn chúng cđ sđng dai đđng hoà". Và có kéo dài thêm đđi càng kđt, mà cũng chđng đđđc gì. Kissinger đđ phán xét trong hđi ký: "Biđt đđn nhđng đđđu ngđđi khác làm cho mình thđt không phđi là đđc tính cđ a ngđđi Viđt nam". (trang 1338).

Ngày 17-4-1975, ông gđi mđt đđđn hđi thúc Đđi sđ Martin: "Hđy ra đđ cho mau, và ngay đđp tđc"

Chđ thích:

- (1) Ron Nessen, It sure looks different from the inside, trang 96.
- (2) Ron Nessen, It sure looks different from the inside, trang 98.

Khi Đệng Minh Tháo Chệy - Phệ n III - Chệệ ng 13

Tác Giả: GS.TS. Nguyệ n Tiệ n Hệ ng
Thứ Ba, 25 Tháng 5 Năm 2010 06:04

- (3) Marvin Kalb and Bernard Kalb, Kissinger, trang 400
- (4) Marvin Kalb and Bernard Kalb, Kissinger, trang 87.
- (5) Landau, David, Kissinger: The Uses of power, trang 436.
- (6) The New York Times, 28-2-2002.
- (7) The New York Times, 28-2-2002.
- (8) The New York Times, 28-2-2002.
- (9) Xem thêm Chệệ ng 3, mệ c "Rút quân tệ song phệệ ng tệ i đệ n phệệ ng".
- (10) Diệ n văn cệ a Tệ ng thệ ng Nixon sau Hiệ p đệ nh Paris; xem thêm: Marvin Kalb and Bernard Kalb, Kissinger, trang 476.
- (11) Richard Nixon, U.S. Foreign Policy of the 1970 s, A Report to the Congres.s, May 3, 1973, trang 60.
- (12) Henry Kissinger, White House Years, trang 1470.
- (13) Henry Kissinger, White House Years, trang 1470.
- (14) John Erlichman, Witness to Power, trang 288.
- (15) Marvin Kalb and Bemard Kalb, Kissinger, trang 478.
- (16) Arnold R. Isaac, Without Honor, trang 123-124.
- (17) Henry Kissinger, A World Restored, trang 1470.
- (18) Henry Kissinger, Ending the Vietnam war, trang 457.
- (19) Guenter Lewy, America in Vietnam, trang 441.
- (20) Theo sệ tay cệ a Jerrold Schecter, 4-10-1972, Tham đệ bệ a ăn trệ a còn có cệ ký giệ Hedley Donovan, Henry Grunwald. Hugh Sidey, Louis Bank và Richard Campbell cệ a tệ p chí Fortune.

hệ t: Phệ n III - Chệệ ng 13, xem tiệ p:
[Phệ n IV - Chệệ ng 14](#)